

6. Демонструючи відповідну хмару слів учням на екрані телевізору або мультимедійної дошки, можна організувати вправу на класифікацію (розподіли назви грибів на їстівні та неїстівні).

Отже, можна підсумувати, що дидактичні можливості використання на уроках у початковій школі хмар слів дуже широкі та не обмежуються представленими прикладами. Новизна та візуальна привабливість означеного прийому зробить будь-який урок нестандартним, цікавим і творчим.

ЛІТЕРАТУРА

1. Антонова О. Нова українська школа: використання інформаційно-комунікаційних технологій у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти: навчально-методичний посібник. Київ: Генеза, 2020. 96 с.

2. Крутченко Н.А. Сучасний урок: застосовуємо ІТ-технології. *Інформатика в школі*. 2019. № 7 (127). С. 5–30.

3. Співаковський О., Петухова Л., Коткова В. Інформаційно-коунікаційні технології в початковій школі: навч.-метод. посіб. Херсок: ХДУ, 2001. 356 с.

Олександра ЯЧМЕНЬОВА,

студентка 4 курсу факультету психолого-педагогічної освіти
та мистецтв

Науковий керівник: **Ольга ПОПОВА,**

к.п.н., доцент (БДПУ)

ФОРМУВАННЯ ЧИТАЦЬКОЇ САМОСТІЙНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

В умовах тотальної інформатизації суспільства, спроби діджеталізації його виникає проблема зниження інтересу дітей до читання, що негативно впливає на формування їхньої особистості. На жаль, спостерігається послаблення емоційного та змістового зв'язку досвіду здобувача початкової освіти з художнім твором. Тому важливим педагогічним завданням сучасного вчителя є заохочення учнів до читання книжок, створення умов, які сприятимуть становленню їх ціннісних орієнтирів через емоційно-чуттєвий контекст.

Проблему формування читацької самостійності різноаспектно розкривали вітчизняні вчені В. Мартиненко, М. Наумчук, Т. Олійник, Г. Підлужна, О. Савченко, О. Скрипченко та ін. У працях цих авторів визначаються засади літературної освіти молодших школярів, обґрунтовуються вимоги до позакласного читання і побіжно розглядаються шляхи вдосконалення уроків читання в умовах Нової української школи.

Мета – обґрунтувати методику формування читацької самостійності молодших школярів. **Методи дослідження.** Аналіз і синтез наукових джерел під кутом зору досліджуваної проблеми; експеримент, узагальнення його результатів.

Сутнісними ознаками уроків (занять) з формування читацької самостійності молодших школярів є така організація й проведення, коли

вони оволодівають уміннями, способами діяльності з повноцінного розуміння художніх і науково-пізнавальних текстів, дитячих книжок, різних видів текстової і позатекстової інформації. Сучасні видання для дітей цієї вікової групи є важливим і водночас особливим засобом їх виховання, розвитку, спілкування, соціалізації. Вони орієнтовані на конкретну читацьку аудиторію і здійснюють вплив на навчальну, пізнавальну, естетичну, моральну сферу особистості учня.

О. Савченко зазначає, що в початковій школі на уроках традиційно домінують фронтальні види роботи: вони передбачають використання різноманітних методів і прийомів навчання, постановку активізуючих запитань, сприяють формуванню колективу класу [2].

Для сучасного етапу модернізації й розвитку початкової освіти характерний перехід до суб'єкт-суб'єктної парадигми. Таке розуміння навчальної взаємодії на уроках читання передбачає, що діяльність педагога й молодших школярів будується на гуманістичних, особистісно зорієнтованих засадах, навчання кожного здобувача початкової освіти здійснюється на основі розвитку природних здібностей; забезпечує розвиток особистості, формування читацької самостійності.

Під час виробничої практики в ЗЗСО №16 м. Бердянська провели експеримент, метою якого було не просто знайомити молодших школярів з художніми творами, а заохочувати формувати власну думку про зміст; міркувати над тим, що намагався донести автор. Ураховували те, що повнота осмислення молодшими школярами художнього твору залежить від індивідуальних і вікових особливостей, рівня розвитку в них пізнавальних процесів, оскільки в цьому віці в дітей недостатньо сформоване абстрактне мислення, знижена потреба аналізувати зміст тексту. На уроках читання використовували методи і прийоми синтетичного характеру, надавали перевагу ігровим, які спиралися на конкретно-образне мислення школярів. Розуміючи, що особливу роль у формуванні читацької самостійності молодшого школяра відіграє перше зорове сприйняття книжки, під час дослідного навчання намагалися дбати про те, щоб вона була привабливою, з яскравими ілюстраціями, організовували й проводили етап рефлексивного аналізу першого сприйняття тексту. Як свідчать результати експерименту, така діяльність сприяла розвитку компонентів ціннісно-сислової, емоційно-вольової сфер особистості молодшого школяра; усвідомлення й оцінку ним результатів своєї читацької діяльності; оцінювальних суджень; ставлення до змісту прочитаного.

Отже, для формування самостійності молодших школярів при виборі того чи іншого художнього твору важливо гармонійно поєднувати форми організації навчання, які залежать від специфіки змісту, врахування умов, а також рівня розвитку організаційних, рефлексивних умінь, навичок самоконтролю, що безумовно важливо для сучасної початкової школи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Коваль Г. П., Іванова Л. І. Суржук Т. Б. Методика читання : навч. посіб. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2008. 280 с.
2. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підруч. Київ: Грамота, 2012. 504 с.